

Leikmannastefna íslensku þjóðkirkjunnar
c/o Helgi K. Hjálmsón, viðskiptafræðingur
Smáraflöt 24
210 Garðabæ.

Nefndasvið Alþingis,
Þórshamri v/ Templarasund,
150 Reykjavík.

Alþingi
Erindi nr. Þ 121 / 1052
komudagur 13 / 3 1997

B/T Allsherjarnefndar Alþingis

Garðabæ 10. mars 1997

Efni: Frumvarp til laga um stöðu, stjórn og starfshætti þjóðkirkjunnar 301 mál.

Leikmannastefna þjóðkirkjunnar haldin 8. – 9. mars 1997 fagnar framkomnum tillögum samtaka sóknarnefnda Reykjavíkur- og Kjalarnesprófestsdæmanna að umsögn um frumvarp til laga um stjórn, stöðu og starfshætti þjóðkirkjunnar og styður framkomna umsögn og vísar til hennar varðandi umsögn frá Leikmannastefnunni.

Leikmannastefnan vill sérstaklega taka fram og leggur á það mikla áherslu að:

Ný grein komi inn í frumvarpið á eftir 28. gr. svohljóðandi:

Leikmannastefna

29. gr.

Biskup Íslands, boðar til leikmannastefnu, sem halda skal að minnsta kost einu sinni á ári, ár hvert.

Á henni eiga sæti fulltrúar frá prófestsdæmum landsins, kjörnir á héraðsfundum. Þá eiga þar sæti fulltrúar frá landssamtökum kristilegra félaga, sem starfa á kenningargrundvelli þjóðkirkjunnar, fulltrúar frá samtökum sóknarnefnda, fastir kennarar guðfræðideildar Háskóla Íslands, sem ekki eru guðfræðingar, leikmenn á kirkjubígingi og kirkjuráði. Á leikmannastefnu skal fjalla um málefni leikmannsins innan kirkjunnar, svo og önnur kirkjuleg málefni, sem varða leikmanna- og safnaðarstörf.

Leikmannaráð kosið á leikmannastefnu skal starfa á milli leikmannastefna og er hún framkvæmdastjórn leikmannastefnu.

Nánari reglur um leikmannastefnu og leikmannaráð skal setja í starfsreglur.

(Númer annarra greina frumvarpsins breytist tilsvareandi)

Greinargerð:

Alþingi samþykkti 5. maí 1990 "Lög um skipan prestakalla og prófestsdæma og um starfsmenn þjóðkirkju Íslands". Í 40. grein þeirra laga segir:

Leikmannastefna Íslensku Þjóðkirkjunnar
c/o Helgi K. Hjálmsón, viðskiptafræðingur
Smáraflöt 24
210 Garðabæ.

“Biskup Íslands boðar til leikmannastefnu. Á henni eiga sæti fulltrúar frá prófastsdæmum landsins, kjörnir á héraðsfundum. Þá eiga þar sæti fulltrúar frá landssamtökum kristilegra félaga, sem starfa á kenningargrundvelli þjóðkirkjunnar, svo og fastir kennarar guðfræðideildar Háskóla Íslands, sem ekki eru guðfræðingar. Biskup setur nánari reglur um leikmannastefnu (m.a. um kjör fulltrúa) að fengnum tillögum hennar.”

Þessi grein er með öllu felld út úr frumvarpi því, sem hér er til umræðu, og það algjörlega án nokkurs rökstuðnings. Við kynningu frumvarpsins á “Auka -Kirkjuþinginu” í janúar 1997 var ekki einu sinni minnst á það einu orði, að verið væri að fella niður svo mikilvæga grein varðandi leikmannastarfið, út úr gildandi lögum, og það er ekki heldur gert í athugasemdum með frumvarpinu.

Við setningu laganna nr. 62/1990, var stigið mikilvægt skref varðandi leikmannastarf innan hinnar íslensku þjóðkirkju og í framhaldi af þessu samþykkti kirkjuþing 1991 einróma svohljóðandi tillögu:

Kirkjuþing ályktar að leikmannastefnu verði skapaður sá starfsgrundvöllur, sem stefnt var að með samþykkt 40. gr. laga nr. 62/1990, bæði í fjárhagslegu og starfslegu tilliti. Að leikmannastefnu gefist kostur á að leggja sitt lóð á vogar-skálina til eflingar þátttöku óvígðra manna í starfi kirkjunnar og fjalla um mál safnaða og safnaðarstarf.

Að frumkvæði biskups Íslands, herra Péturs Sigurgeirssonar var fyrsta leikmannastefnan kölluð saman í mars 1987. Það var álit svokallaðrar starfsháttarnefndar, að efnt verði til leikmannastefnu, þar sem kjörnir leikmenn innan prófastsdæmanna koma saman til þess að ræða sameiginlega mál kirkjunnar, einkum þau er snerta leikmenn og starf þeirra innan hennar.

Í skýrslu kirkjuráðs á kirkjuþingi 1985 segir herra Pétur Sigurgeirsson, biskup Íslands m.a.:

Mér er það áhugamál, að hugmyndin um leikmannastefnu komist til framkvæmda, og kirkjuráð er einhuga um að svo geti orðið.

Í Árbók kirkjunnar 1987 segir:

Kröftugar umræður um stöðu og verksvið leikmanna í kirkjulegu starfi, hressileg málefnaleg gagnrýni á kirkjustjórnir og forystu safnaðanna, skemmtilegar og frjálsar hugmyndir um verksvið stefnunnar til að efla íslenska kirkju, benti afdráttarlaust til þess gildis, sem leikmannastefna mun hafa fyrir íslenska kristni.

Á fyrstu leikmannastefnunni sem haldin var 21. mars 1987 flutti Dr. Ármann Snævarr erindi um Lög og reglur um leikmannastörf og safnaðarþjónustu.

Leikmannastefna íslensku þjóðkirkjunnar
c/o Helgi K. Hjálmsón, viðskiptafræðingur
Smáraflöt 24
210 Garðabæ.

Leikmannastefnan hefur síðan verið haldin árlega á hinum ýmsu stöðum landsins og jafnan staðið í tvo dag í hvert sinn. Á þessum stefnum hefur verið fjallað um hin margvíslegustu málefni og margar merkar ályktanir og samþykktir gerðar. Á Leikmannastefnu sitja m.a. tveir fulltrúar frá hverju prófastsdæmi landsins, kjörnir á héraðsfundum, þannig að allir söfnuður landsins standa á bak við Leikmannastefnuna.

Á annarri leikmannastefnunni flutti Ragnheiður Sverrisdóttir djákni erindi um þátt leikmanna í kirkjulegu starfi. Þar segir hún m.a.: Leikmannastarf kirkjunnar með leikmannastefnu í broddi fylkingar þarf að eflast. Leikmannastarf er mikilvægt starf og ef kirkjuna vantar það, þá er hún ekki kirkja. Megi Guð leiða okkur í starfi okkar í Guðsríki hvort sem við erum leikir eða lærðir.

Það var því mjög mikilvægt skref varðandi eflingu leikmannastefnunnar þegar hún var komin með stoð í lögum landsins, í 40. gr. laga nr. 62/1990.

Á leikmannastefnunni sem haldin var í safnaðarheimili Dómkirkjunnar í mars 1991, sem var fyrsta leikmannastefnan eftir að hin nýju lög höfðu tekið gildi, gat biskup Íslands, herra Ólafur Skúlason, þess m.a. í setningarræðu sinni að nú væri leikmannastefnan **bundin í lög og gert ráð fyrir því að hún væri hluti stjórnkerfis þjóðkirkjunnar. Biskup vék að stöðu leikmannastefnunnar og sagðist fullviss um, að í framtíðinni yrði staða hennar hliðstæð við presta-
stefnu hvað varðaði umsagnarrétt um kirkjumál, sem væru í deigluinni hverju sinni.**

Leikmannaráð treystir því að hæstvirt allsherjarnefnd verði við óskum leikmannastefnunnar og leikmannaráðs um að framangreindri grein verði bætt inn í lagafrumvarpið, og að leikmannastefnunni sé þar með tryggð áframhaldandi stoð í lögum.

Virðingarfyllst,
fh. Leikmannaráðs þjóðkirkjunnar.

Helgi K. Hjálmsón, formaður.